

Ващук Олеся Петрівна

Національний університет «Одеська юридична академія»,

доцент кафедри криміналістики,

кандидат юридичних наук

ЩОДО ІНТЕГРАЦІЇ ПОЛОЖЕНЬ АНТРОПОДЖЕРЕЛЬНОЇ НЕВЕРБАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Інтеграція положень антроподжерельної невербальної інформації в кримінальне провадження є функціональною та системною потребою у боротьбі зі злочинністю. На теоретичному рівні синтез загальних теорій криміналістики, психології і фізіології, який здійснюється з метою підвищення ефективності практичного вирішення завдання кримінального провадження, об'єктивно затребуваний і обумовлений безсумнівною близькістю об'єктно-предметних відносин цих сфер знань, однак в специфічному для кожної аспекті (криміналістичний, психологічний, фізіологічний).

Антроподжерельна невербальна інформація в кримінальному провадженні використовується завдяки виконанню двох основних функцій:

1) доповнення змістом доказів, сприяючи, тим самим, повноті і всебічності криміналістичного пізнання (відбувається інформаційне збагачення, тобто доповнення, заміщення, уточнення);

2) систематизації різнобічної криміналістичної інформації, сприяючи, тим самим дослідженню обставин кримінально-релевантної події новими, більш ефективними методичними рекомендаціями і тактичними прийомами.

Зазначені функції антроподжерельна невербальна інформація виконує не тільки по відношенню до криміналістичної інформації, а й в криміналістичній освіті як найбільш дієвому напрямку впровадження цього синтезованого знання в кримінальне провадження. У розвиток цієї гіпотези під невербальною компетентністю слідчого/прокурора/судді/експерта/спеціаліста слід розуміти їх

обізнаність у сфері теоретичних і прикладних невербальних знань, а також володіння відповідними вміннями і навичками їх застосування.

Інтеграція положень антроподжерельної невербальної інформації в кримінальне провадження впливає на формування комплексу пропозицій, спрямованих на розвиток і вдосконалення:

1) тактики проведення процесуальних дій з використанням положень невербальної інформації, що розкривають закономірності проявів антроподжерельної інформації у міжособистісній взаємодії учасників кримінального провадження;

2) методів і прийомів подолання протидії досудовому розслідуванню на основі аналізу проявів антроподжерельної інформації учасників кримінального провадження;

3) процесу взаємодії учасників кримінального провадження на основі аналізу проявів антроподжерельної інформації;

4) методів і засобів вивчення особистості на основі аналізу проявів антроподжерельної інформації учасників кримінального провадження;

5) процесу та змісту професійної підготовки фахівців у сфері правозастосування щодо положень антроподжерельної невербальної інформації.

Теоретичне і практичне значення інтеграції положень антроподжерельної невербальної інформації визначається комплексним системним підходом до вивчення проблеми використання антроподжерельної невербальної інформації в кримінальному провадженні та місцем, яке займає предмет дослідження в ряду концептуальних основ діяльності по розслідуванню злочинів, а також його актуальністю в аспекті оптимізації та підвищення ефективності практики виявлення, розслідування і розкриття злочинів.

Зазначеній меті інтеграції у відповідності до криміналістичного забезпечення кримінального провадження, служать конкретні пропозиції, що спрямовані на:

- 1) формування синтезованого криміналістичного знання;
- 2) його впровадження в практику боротьби зі злочинністю;
- 3) висунення пропозицій щодо організаційного, методичного та тактичного забезпечення формування невербальної компетентності у слідчого/прокурора/судді/експерта;
- 4) вдосконалення професійної підготовки фахівців у сфері правозастосування.

Володіння конкретними положеннями антроподжерельної невербальної інформації є досить важливими складовими в тактичному відношенні при проведенні процесуальних дій. Обґрунтуванню цього твердження сприяє і висновок, зроблений на основі анкетування слідчих/прокурорів/суддів/експертів про реальну необхідність і фактичне використання ними знань антроподжерельної невербальної інформації в процесі професійної діяльності.